

“Софіївка: історія кохання, закарбована в природі”

225 років з часу (1796 рік) заснування
Національного дендрологічного парку “Софіївка” НАН України в Умані.
(Екологічна подорож)

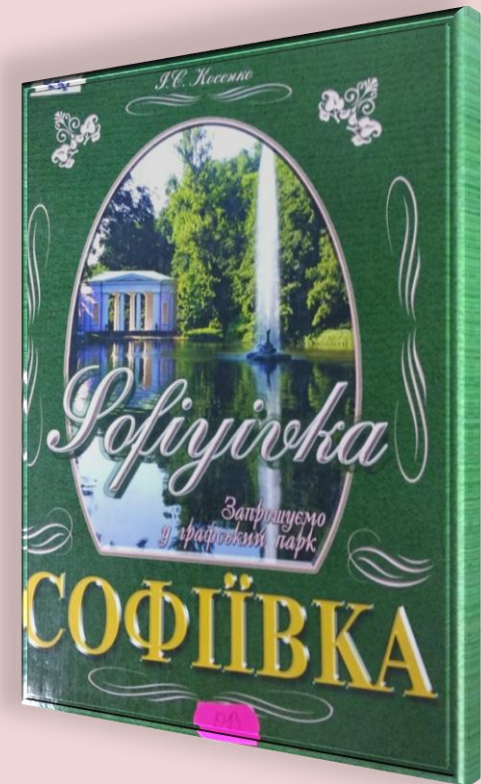

«Софіївка» – це неповторне чудо:
алеї, готи, статуї і арки.
З усіх куточків світу їдуть люди
Побачити красу і велич парку.»
(М. Малиновський)

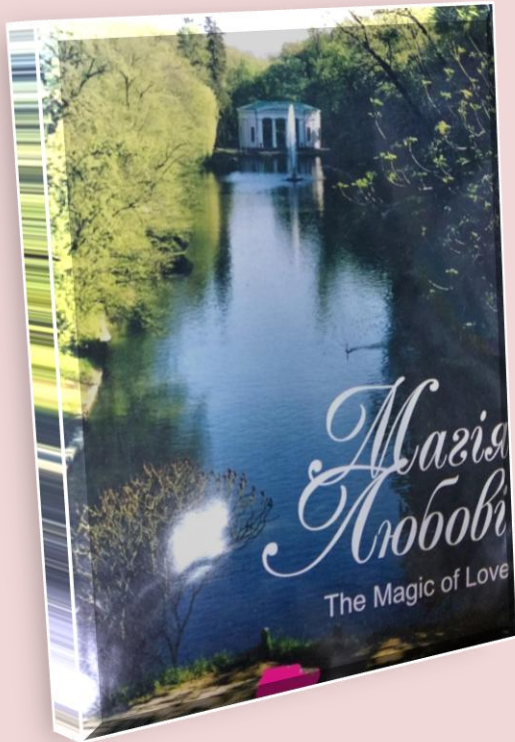
Про такі дива світу, як уманський парк «Софіївка», кажуть: «Краще один раз побачити, ніж сто разів почути». Працівники бібліотеки запрошують Вас до віртуальної екологічної подорожі «Софіївка: історія кохання, закарбована в природі». У фондах книгозбірні УДПУ міститься чимало книг про Софіївку, з яких Ви можете дізнатись ще більше про парк.

Коваль, Н. Ф. Птицы дендропарка "Софиевка" [Текст] : (научно-популярный очерк) / Н. Ф. Коваль. - Киев : Изд-во УСХА, 1990. - 107, [3] с., [8] вкл. л. цв. фотоил. : ил. - Назва палітурки: Софіївка.

Парк було засновано магнатом Потоцьким в 1796 році. Аби задовольнити примхи молодої дружини, граф вирішив відтворити тут, на безлюдній околиці Умані, природу та міфи Стародавньої Еллади – батьківщини гречанки Софії. Парк був закладений на пустирі західної околиці Умані, в безлісій місцевості, розділеній річкою Кам`янкою на дві частини з кам`яними глибами, що виходять з-під землі. Для декорування були використані місцеві і завезені здалека екзотичні дерева та чагарники.

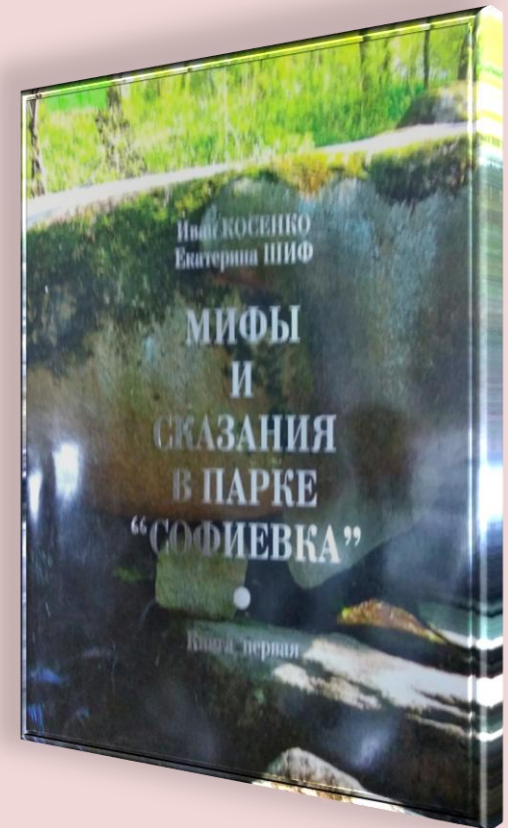

Копотун, В. А. Магія любові = The magis of love / В. А. Копотун, В. А. Козицька. - Умань : АЛМІ, 2003. - 44 с. - Укр., англ.

Перед головним входом нас зустрічають мальовничі ворота, колись названі «золотими», ймовірно, через позолочені квіти, що вінчають огорожу. Це спонукало до версії, що Головний вхід до парку нагадує вхід в Афі́нський ринок, а деталі, що завершують сторожові башти, запозичені з храму богині Вести в Тіволі (Італія).

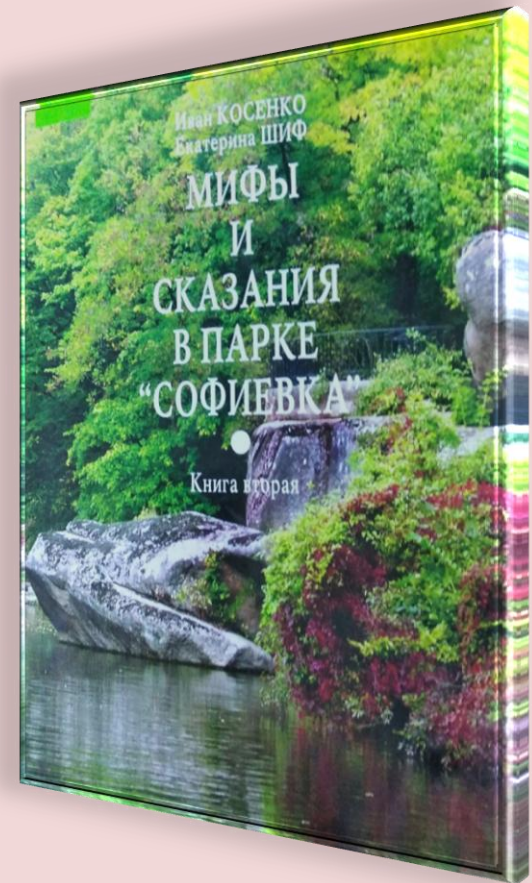
Косенко, И. Мифы и сказания в парке "Софиевка" [Текст]. Кн.1 / И. Косенко, Е. Шиф ; ответ. ред. И. Ф. Курас. - Умань : Ремарк, 2006. - 144 с. : фотоил. - Библиогр.: в тексте.

За воротами починається надзвичайно гарна, широка каштанова алея. Справа ледь чутно журчить Кам'янка, пробиваючись між сірими кам'яними глибами, схожими на дивовижних заснулих тварин. Верхня частина лісового масиву – цілинний степ в три гектари, названий поляною **Грибок**, адже прикрашає її невелика альтанка у формі гриба.

Косенко, И. Мифы и сказания в парке "Софиевка" [Текст]. Кн.2 / И. Косенко, Е. Шиф. - Киев : Академперіодика, 2007. - 304 с. : фотоил. - Библиогр.: в тексте.

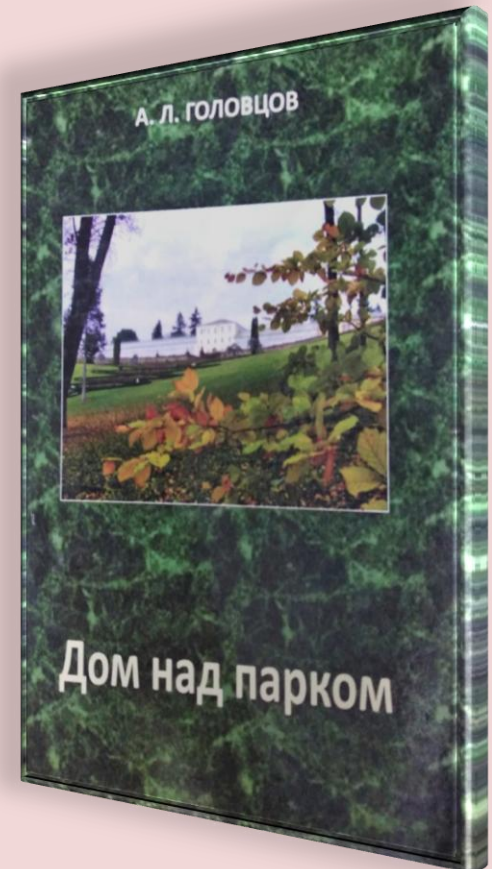
Головна алея має вигнуту форму, що відповідає природному рельєфу місцевості, і веде до **павільйону Флори** (в давньогрецькій міфології – богині весни й квітів). Павільйон Флори - невід'ємний елемент в композиційному оформленні всього паркового ансамблю. Еліпсовидна форма підсилює враження логічно завершеної високохудожньої картини, яка чудово вписується в ландшафт, що її оточує, як єдине ціле. Павільйон Флори виглядає велично і в той же час вишукано, граціозно, завдяки своїм точним архітектурним формам, високим струнким колонам в доричному стилі та ажурному барельєфу на фризі, що зображає листя і грона винограду. Гранітні сходи ведуть до просторої овальної зали з чудовою, надзвичайною акустикою, а в проміжках білосніжних колон відкривається панорама Нижнього ставу незвичайної краси і різноманітності.

Праворуч від павільйону Флори привертає увагу виконане з гранітних клиновидних каменів арочне склепіння так званого **Венеціанського мосту**. Міст прикрашають гранітні пілони, між якими звисають важкі ковані ланцюги. Ця споруда, виконана в класичному стилі, прекрасно вписується в навколишній ландшафт, створює своєрідну романтичну картину.

Головцов, А. Л. Дом над парком [Текст] : [история Умани эпохи XVII- XVIII веков] / Александр Леонтьевич Головцов. - Гатчина, Ленинградской обл. : ПИЯФ, 2012. - 306, [2] с. : фотоил. - Библиогр.: с. 300-304.

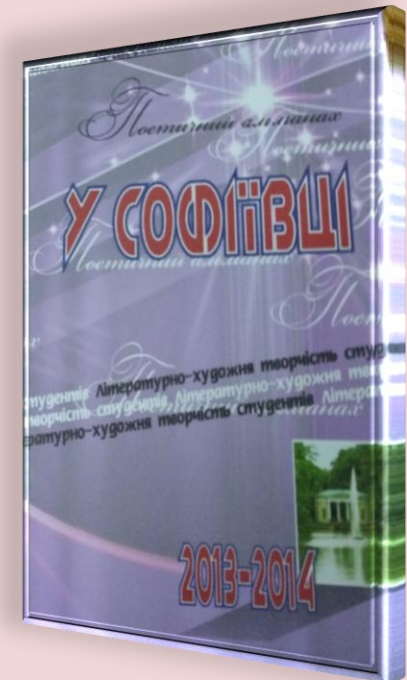

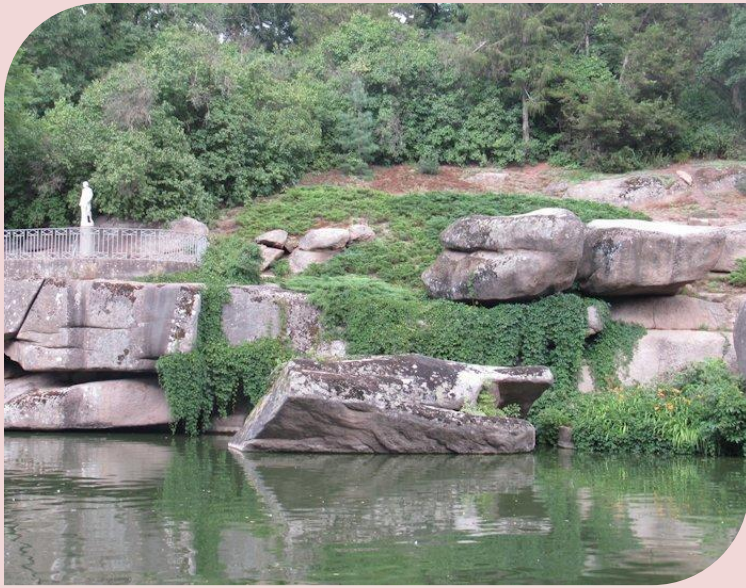

Посеред просторої дзеркальної поверхні Нижнього ставу з широко роззявленої пащі змії, що звивається на камені, стрімко б'ється з дзвінким гомоном, шумом, розпадаючись на міриади діамантових бризок 12-16-метровий стовп води. Це знаменитий **фонтан «Змія»**. Вода надходить до фонтану по самопливному підземному водогону, викладеному з гранітного тесаного каменю вздовж

дороги, яка веде від академії та оранжереї до павільйону Флори. Можливо, встановлення скульптури «Змії» пов'язане з грецькою міфологічною богинею здоров'я Гігією, яка зображалась у вигляді молодої жінки у довгому одязі із змією, яку вона годує з чаші.

У Софіївці [Текст] : поетичний альманах : літературно-художня творчість студентів / Уманський ДПУ імені П. Тичини, Ін-т філології та суспільствознавства, Ф-т іноземної філології ; [вступ. слово Н. М. Бріт]. - Умань : Жовтий О. О., 2013. - 46 с. : портр. - Творчість студентів: А. Котовщук, А. Жукової, Н. Любиної, Н. Медвідь, Т. Руденко, Л. Ядловської, Я. Ямковенко.

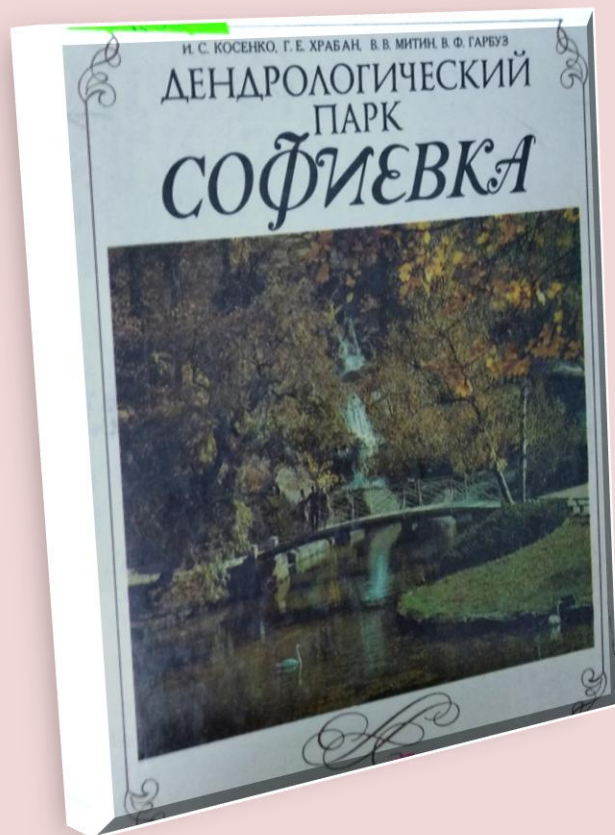
Скеля Бербедер. З правої сторони у воді Камінь Смерті

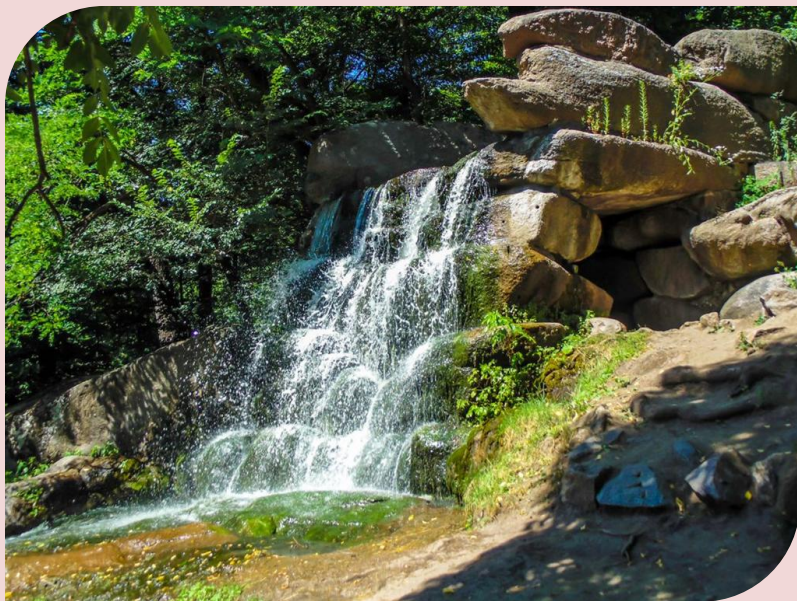
Коли дивишся на протилежний східний берег, мимоволі привертає увагу величезна брила граніту, що наполовину виступає з води, її назвали **Каменем смерті**. Скеля ця пов'язана з трагічними подіями, що відбулися в стародавній Греції, зокрема, в житті поетеси Сафо (VII-VI ст. до н. е.), батьківщиною якої був острів Лесбос в Егейському морі. Поетеса організувала гурток із знатних дівчат, яких навчала музиці, танцям, складанню пісень і назвала гурток «Дім служниць муз». За грецькою міфологією, на цьому ж острові жив простий смертний Фаон. Якось йому довелося перевозити човном богиню кохання Афродіту. З неї він не взяв відповідної платні, і в нагороду богиня дала йому чудодійне зілля, яке перетворило його на юнака-красеня. Усі жінки закохувалися в нього, але Фаон відхиляв їх любов. За версією римського поета Овідія, в Фаона закохалася до безтями Сафо, але він знехтував її почуттями, і поетеса у відчаї кинулася в Іонічне море з Левкадської скелі.

Одним з найбільш прекрасних та таємничих місць цього парку є **грот Громовий**. Його було вирубано у скелі. Привертає увагу запис на стіні польською мовою: *«Залиш тут пам'ять про нещастя і прийми щастя. А якщо ти щасливий, то будеш ще більш щасливий»*.

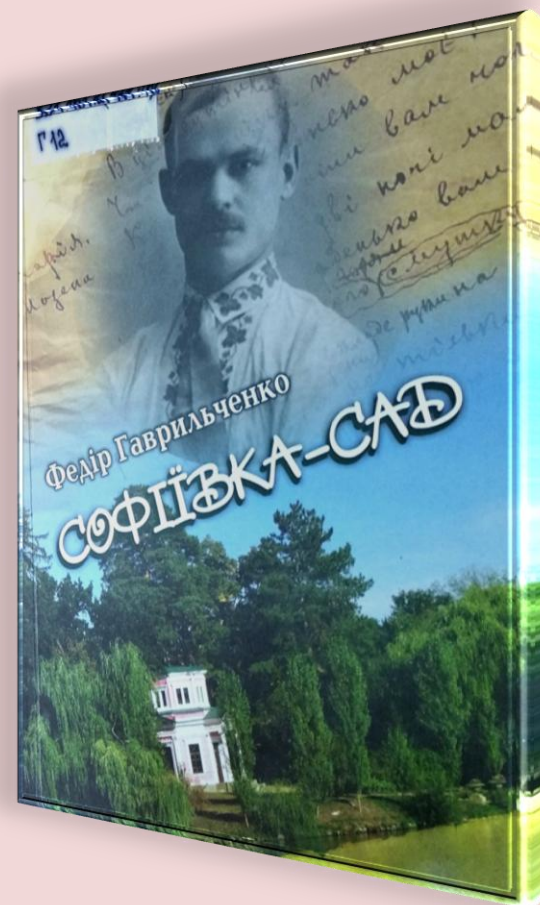
Дендрологический парк "Софиевка" / И. С. Косенко, Г. Е. Храбан, В. В. Митин, В. Ф. Гарбуз ; АН УССР. Центр. респ. ботан сад; Отв. ред Н.А.Кохно. - Киев : Наукова думка, 1990. - 160 с. : илл.

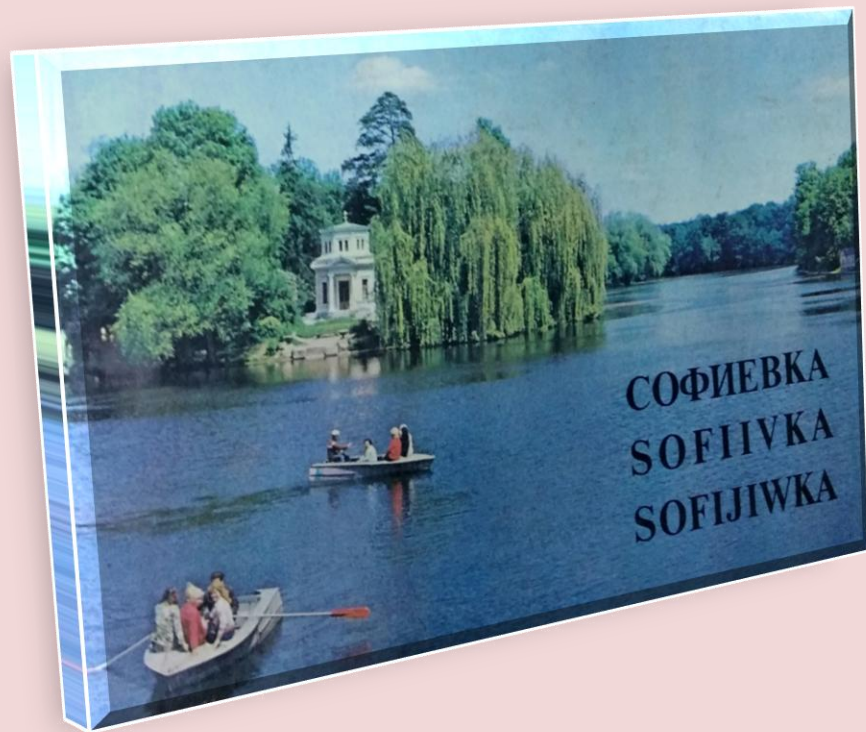
Прикрасою парку є також великий водоспад, створений руками людини та самою природою. Під водоспадом є тунель. Кажуть, якщо пройти через цей тунель, і на тебе не впаде жодна крапля, усе загадане виповниться.

Гаврильченко, Ф. П. Софіївка-Сад [Текст] / Федір Гаврильченко ; [уклад., авт. передмови і ред. Володимир Поліщук]. - Черкаси : Чабаненко Ю., 2016. - 473, [1] с. : фотоіл.

До книги ввійшли твори фактично невідомого українського письменника Федора Гаврильченка (1883-1942), уродженця Звенигородщини, який мешкав, працював і похований в Умані. Майже всі твори збереглися в рукописному архіві й публікуються вперше.

А ось найбільш романтичним закутком парку можна назвати затишний «Острів кохання», що розмістився на Верхньому озері. Офіційна назва острова «Анти-Цирцея» добре знайома любителям давньогрецьких міфів. Богиня Цирцея була могутньою чарівницею, яка в гніві перетворила всіх супутників Одиссея, котрий дістався берегів її острова, на свиней. Давньогрецький бог зміг не тільки зламати43 могутні чари, але і підкорити серце гордої богині, з якою вони провели незабутній романтичний рік на усамітненому острові.

Софиевка = Sofiivka /
Автор-сост. З. Г. Головерда;
Фото Г. И. Угриновича. -
Киев : Мистецтво, 1980.

Підземна річка Ахеронт (1796-1800) пов'язує Верхнє і Ахерусійське озера. Її протяжність — 224 м, а глибина — 1 м, вентилявані чотирма люками, які так само служать для освітлення. Річка створена штучно риттям тунелів і укладанням плит над руслом ріки.

Ахеронт, в міфології, – річка провідна в царство мертвих з царства живих, через яку Харон (ін.-грец. “Χάρων” – яскравий) перевозить душі померлих.

Коваль, Н. Ф. Птицы дендропарка "Софиевка" [Текст] : (научно-популярный очерк) / Н. Ф. Коваль. - Киев : Изд-во УСХА, 1990. - 107, [3] с., [8] вкл. л. цв. фотоил. : ил.

Наша віртуальна екологічна подорож “Софіївка: історія кохання, закарбована в природі” підійшла до завершення. Щоб дізнатись більше про історію парку — запрошуємо до бібліотеки УДПУ, де на Вас чекає чимало книг про Софіївку.

